

भीमेश्वर नगरपालिका

चरिकोट, दोलखा,
बागमती प्रदेश, नेपाल।

भीमेश्वर नगरपालिकाको आ.व. २०७९/०८० को नीति तथा कार्यक्रम

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१. सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक शासन व्यवस्थाको माध्यमबाट आर्थिक-सामाजिक न्यायसहितको समाजवाद उन्मुख समतामूलक, सबल र समृद्ध नगर निर्माणका लागि भीमेश्वर नगरपालिकाले लिएको 'जैविक कृषि, पर्यटन र दिगो पूर्वाधार; शिक्षा, स्वास्थ्य, संस्कृतिले समृद्ध भीमेश्वर' भन्ने दीर्घकालीन सोच पूरा गर्न प्रतिबद्ध रही यस सम्मानित सभामा आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुसीको अनुभूति गरेको छु। यो महत्त्वपूर्ण अवसर प्रदान गर्नु भएकोमा सम्पूर्ण नगरवासी महानुभावहरूप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।
२. मुलुकको स्वतन्त्रता, सार्वभौमिकता, भौगोलिक अखण्डता, राष्ट्रिय स्वाधीनता, राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनका लागि पटक-पटक गरिएका ऐतिहासिक आन्दोलनका क्रममा जीवन बलिदान गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु।
३. स्थानीय तहको निर्वाचन २०७९ सम्पन्न गर्न संलग्न सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, राजनीतिक दल र आम मतदातालगायत सबैमा हार्दिक आभार प्रकट गर्दछु। निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरूमा वधाई तथा सफल कार्यकालको शुभकामना व्यक्त गर्दछु।
४. 'समृद्ध नेपाल; सुखी नेपाली' को दीर्घकालीन सोच हासिल गर्न समृद्धि र सुखका दीर्घकालीन राष्ट्रिय लक्ष्यहरू प्राप्तिका लागि आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम परिलक्षित हुने छ। नेपालको संविधानमा निर्दिष्ट राज्यका निर्देशक सिद्धान्त, नीति तथा दायित्व, नेपाल सरकारको पन्ध्रौं आवधिक योजना, बागमती प्रदेशको पहिलो आवधिक योजनाको आधार-पत्र, नेपाल सरकार र बागमती प्रदेश सरकारको आर्थिक वर्ष २०७९/८० को वार्षिक नीति, कार्यक्रम र भीमेश्वर नगरपालिकाको नगर बृहत् योजना-२०७७ लाई आधार मानी नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरिएको छ। जसबाट 'समृद्ध भीमेश्वर; पौरखी भीमेश्वरवासी' को मान्यता साकार हुने विश्वास लिइएको छ।
५. स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनबाट निर्वाचित भएर भीमेश्वर नगरपालिकाको पहिलो बजेटका लागि नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरिरहँदा विगत वर्षका नीति तथा कार्यक्रम एवम् बजेटहरूको स्मरण गर्न चाहान्छु।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

६. अब म आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ मा नगरपालिकाले सम्पादन गरेका मुख्य मुख्य विषयवस्तुहरूको संक्षिप्त विवरण प्रस्तुत गर्न गइरहेको छु ।
७. कृषि क्षेत्रलाई समृद्धिको आधार मान्दै निर्वाहमुखी खेती प्रणालीलाई व्यावसायिकतातर्फ लैजान 'व्यावसायिक कृषि, आधुनिक प्रविधि; कृषिमा लगानी नगरको समृद्धि' भन्ने सोचकासाथ कृषिमा आत्मनिर्भरता र व्यावसायीकरणका लागि कृषिमा विशिष्टीकरण र आधुनिकीकरणको नीति लिई कृषिमा औजार तथा उपकरणमा साभेदारी, पकेट क्षेत्र विकास, माटो परीक्षण, कृषक परामर्श, प्राविधिक सहयोग, रैथाने बालिको प्रवर्द्धन, बिउ बिजन, मल विषादी वितरण, कृषि उपज बजारीकरण, हाटबजार व्यवस्थापन 'बाँझो जग्गा फुटाऔँ, खेती लगाऔँ' भन्ने अभियान जस्ता कृषिलाई प्रवर्द्धन गर्ने कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ ।
८. 'सबै जमिनमा सिंचाई पुऱ्याऔँ; बाँझो जमिनलाई उर्वर बनाऔँ' भन्ने मान्यताका साथ कृषियोग्य जमिनमा दिगो एवम् भरपर्दो सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने नीतिअनुरूप सिंचाईका कार्यक्रम तथा आयोजनाहरू सञ्चालन भएका छन् ।
९. पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाइ आय आर्जनको प्रमुख स्रोतका रूपमा विकास गर्न व्यावसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न अनुदान दिने, प्राविधिक सहयोग गरी कृत्रिम गर्भाधारण र पशु नश्ल सुधार गर्ने, पशुपालनको पकेट क्षेत्र/उपक्षेत्र निर्धारण गरी व्यावसायिक पशुपालन गर्ने, पशुबिमा र पशु स्वास्थ्य शिविर जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेका छन् ।
१०. धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र साहसिक पर्यटन विकास गन्तव्यको रूपमा यस नगरपालिकालाई विकास गरी पर्यटनमार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारी सिर्जना गर्न पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, प्रचार प्रसार र पूर्वाधार निर्माण तथा विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन् । जिल्लाकै प्रवेश विन्दु खरिदुङ्गास्थित भीमेश्वर प्रवेशद्वारमा पर्यटन सूचना केन्द्र स्थापना भएको छ । 'आस्थासँग जोडौँ सम्पदालाई; पदमार्ग खोल्नै पर्यटकलाई' भन्ने नाराका साथ धार्मिक सांस्कृतिक पदमार्ग निर्माण भएका छन् । पर्यटकहरूको सुरक्षाका लागि सोलार बत्ती, सडक बत्ती, सिसिटिभी आदिको कार्यक्रम अगाडि बढाइएको छ । डाँडडुडेडाँडामा चलचित्र नगरीका लागि प्रवेशद्वार र सूचना केन्द्रसहितको प्रशासनिक भवन निर्माणको थालनी भएको छ ।
११. 'रोकौ विदेश जान; खोल्नै आफ्नै कारखाना' नीति अनुरूप नगरपालिकाको वडा नं. ७ स्थित भुलभुलेमा निर्माणधीन औद्योगिक ग्राममा किबी प्रशोधन उद्योगको लागि भवन निर्माण, साभ्हा सुविधा केन्द्र निर्माण लगायत अन्य पूर्वाधार विकास गरिएको छ । लघुउद्यम विकास कार्यक्रममार्फत लघुउद्यमी सिर्जना गर्नका लागि गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ । सार्वजनिक-निजी साभ्हेदारी अवधारणाअनुसार पूर्वाधार विकास गर्न कानुनी आधार तयार हुनुका साथै कार्यान्वयनमा समेत ल्याइएको छ ।
१२. स्थानीय बजार व्यवस्थापन र उपभोक्ताको हित तथा अधिकार संरक्षण गर्नका लागि कानुनी आधार तयार पारी स्थानीय बजार अनुगमनलाई निरन्तरता दिइएको छ ।
१३. प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र सहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रममार्फत पूर्वाधार निर्माणसँगै वातावरण संरक्षण, पुरातात्विक सम्पदाको संरक्षण र रोजगारी सिर्जना भएको छ । नगर युवा रोजगार कार्यक्रमलाई सञ्चालनमा ल्याइएको छ ।

१४. सहकारी क्षेत्रको बहुआयमिक योगदानलाई उच्च कदर गर्दै सहकारीसँगको साभेदारीमा नगरवासीको आय वृद्धि गर्ने र सार्वजनिक-सहकारी-समुदाय साभेदारी नमुनामा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । लक्षित वर्गलाई उद्यमशील बनाउन सहकारीसँगको साभेदारीमा उद्यमशीलता तालिम सञ्चालन गर्ने, सहकारीहरू अनुगमन गर्ने र नियमित प्रतिवेदन प्रणालीको विकास गरिएको छ ।
१५. विकासको आधारशिला शिक्षा क्षेत्रको विकासमा सर्वोपरि जोड दिने नीतिअनुरूप 'नगरवासीको एउटै इच्छा; जीवनोपयोगी र आत्मनिर्भर शिक्षा' भन्ने नाराका साथ विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार, सामुदायिक विद्यालयमा निःशुल्क पोसाक वितरण गरी शैक्षिक उत्प्रेरणा, अंग्रेजी माध्यममा अध्यापन गराउन अंग्रेजी माध्यमका पाठ्यपुस्तकहरू खरिदमा अनुदान, विद्यालयमा खानेपानी, शौचालय आदिको पूर्वाधार विकास, बालमैत्री पूर्वाधार, स्थानीय पाठ्यपुस्तक तयारी जस्ता कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन् । नगरपालिका भित्रका स्वदेशबाट चिकित्साशास्त्रमा उच्चशिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति व्यक्ति एक लाख रूपैया प्रोत्साहनस्वरूप उपलब्ध गराइएको छ ।
१६. नगरवासीलाई स्वास्थ्य सेवामा गुणस्तरीय र सर्वसुलभ पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीतिअनुरूप स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरूलाई सञ्चालन गरिएको छ । प्रजनन स्वास्थ्य सुधार, स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण, सहरी स्वास्थ्य केन्द्र सञ्चालन, सुत्केरी पोषणमा सहयोग, विभिन्न प्रकोप तथा महामारीका कारण मनोसामाजिक समस्यामा परेका व्यक्तिहरूका लागि मनोसामाजिक परामर्श सेवा, पशुपति चौलागाईँ स्मृति अस्पतालमा पूर्वाधार निर्माण र सघन उपचारकक्ष, अक्सिजन प्लान्ट व्यवस्था गरिएको छ । नगरलाई पूर्ण खोप सुनिश्चित नगर घोषण गरिएको छ ।
१७. 'हाम्रो अभिभारा; घर घरमा धारा' भन्ने नाराका साथ खानेपानीको सहज आपूर्तिको लागि एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । खानेपानी तथा सरसफाइ विभागअन्तर्गत चरिकोट खानेपानी तथा सरसफाइ (सहरी खानेपानी) आयोजना सञ्चालनमा ल्याउनुका साथै एक घर एक धारा कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

१८. चरिकोट बजारको ढल व्यवस्थापनका लागि खानेपानी तथा सरसफाइ विभागसँग लागत साभेदारी गरी चरिकोट ढल प्रशोधन आयोजना सञ्चालनमा ल्याइएको छ । सहरी फोहरलाई स्रोतमा नै छुट्टयाई निर्माणाधीन सरसफाइ केन्द्रबाट फोहरमैलाको वर्गीकरण, प्रशोधन र प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने कार्यक्रम सुरुवातको चरणमा छ । टोल विकास संस्थासँगको सहकार्यमा सरसफाइ कार्यलाई अगाडि बढाइएको छ ।
१९. ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक नगरी दोलखाको सम्पदा बस्ती विकास र अन्य सांस्कृतिक पुरातात्विक भाषा, लिपि, कला, संस्कृति, सम्पदा, धार्मिक स्थल आदि सांस्कृतिक धरोहरहरू तथा सम्पत्तिको संरक्षण गरिएको छ । स्थानीय मठ, मन्दिर, गुम्बा, चाडपर्व र जात्राको जर्गेना तथा संवर्द्धन गरिएको छ । भानु-विद्यापति साहित्य प्रतिष्ठानमार्फत नेपाली, मैथली र अन्य स्थानीय भाषाको प्रवर्द्धन गर्ने र जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र भीमेश्वर नगरपालिकाबिच सांस्कृतिक सहकार्यका लागि भगिनी सम्बन्ध स्थापित भएको छ । साथै ललितपुर महानगरपालिका र जिरी नगरपालिकासँगसमेत सांस्कृतिक आर्थिक-सांस्कृतिक सहकार्यका लागि भगिनी सम्बन्ध विस्तार गरिएको छ ।

२०. खेलकुदमार्फत नगरपालिकाको पहिचान स्थापित गर्न 'एक वडा एक खेल मैदान' निर्माण कार्यक्रम सञ्चालन गरी प्रत्येक वडामा खेल मैदान निर्माण गरिएको छ । पाराफिटसहितको भीमेश्वर रङ्गशाला र राष्ट्रियस्तरको कबर्ड हल निर्माणको कार्य अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
२१. 'एक वडा एक पार्क' निर्माण गर्ने कार्यक्रमअनुसार मञ्जुश्री पार्क, चम्पूजापार्क, वृन्दावन पार्क, विश्वशान्ति बुद्ध पार्क, साइन्स पार्क, मयूर पार्क र साहित्यिक पार्क निर्माण भइरहेका छन् ।
२२. सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई आत्मसात् गर्दै महिला, बालबालिका, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका लक्षित वर्गहरूको आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण, मूलप्रवाहीकरण र सचेतीकरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । जातीय विभेद न्यूनीकरणका लागि दलित र गैरदलित समुदायबिच अन्तरजातीय विवाह गर्ने दम्पतीलाई प्रोत्साहन, हिंसा विरुद्धको १६ दिवसीय अभियान, लक्षित वर्गको सीप तथा क्षमता विकास, आयआर्जन कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा केन्द्रहरूबाट वितरण गरिएको छ ।
२३. सामाजिक सुरक्षा दायित्वअन्तर्गत पूर्ण अशक्त अपाङ्गता भएका नगरवासीहरूका हेरालुलाई घरघरमा नै पुगी आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराइएको छ । नगर कार्यपालिकाको कार्यालयबाट र स्थलगत रूपमा अपाङ्ग परिचयपत्र र वडा कार्यालयहरूबाट जेष्ठ नागरिक परिचय-पत्र वितरण गरिएको छ ।
२४. यस नगरपालिकालाई बागमती प्रदेशको पहिलो बालमैत्री नगर घोषणा गरिएको सन्दर्भमा यसको दिगोपनाका लागि रणनीति तथा लगानी योजनाअनुरूप कार्यक्रम सञ्चालन गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई सुनिश्चित गर्दै लामिएको छ । बालक्लबहरूको सञ्चालन, क्षमता विकास, अवलोकन भ्रमण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्नुका साथै बाल अधिकार सुनिश्चिततासँग सम्बन्धित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छन् ।
२५. जेष्ठ नागरिकप्रति सम्मान गर्दै 'एक वडा एक जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र' स्थापना गर्ने कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिक भेटघाट एवम् स्वास्थ्य जाँच कार्यक्रम र जेष्ठ नागरिकालाई तीर्थस्थल अवलोकन भ्रमण कार्यक्रम, जेष्ठ नागरिकहरूको अनुभव र सिकाइलाई पुस्ता हस्तान्तरणका लागि 'अर्ति पूर्खाको' जस्ता कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा रहेका छन् ।
२६. विकासको मुख्य आधारको रूपमा रहेको सडकको विस्तार गरी नगरवासीको जनजीवन सहज बनाउन सडक निर्माण, मर्मत तथा स्तरोन्नति कार्यक्रम सञ्चालन गरिएको छ । वातावरणमैत्री हरियाली सडक निर्माण गर्ने, महत्त्वपूर्ण सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन् ।
२७. व्यवस्थित आवास भवन निर्माणका लागि भवन संहिताको पूर्ण पालना गराउने, योजनावद्ध सहरी पूर्वाधार विकास गर्ने, सहरी क्षेत्रमा सडक बत्ती व्यवस्था गर्ने, एकीकृत बस्ती निर्माण गर्ने, वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिएका छन् । त्यसैगरी भीमेश्वर रङ्गशाला, कबर्डहल, भीमेश्वर प्रवेशद्वार, भीमेश्वर बहुउद्देश्यीय भवन जस्ता ठूला पूर्वाधार निर्माण आयोजनाहरू समेत निर्माण भइरहेका छन् ।
२८. सूचना तथा सञ्चार र प्रविधि क्षेत्रलाई व्यवस्थित गरी नगरवासीलाई सहज रूपमा सञ्चार माध्यममा पहुँच विस्तार गर्न नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणसँगको साभेदारीमा भीमेश्वर नगरपालिका क्षेत्रभित्रका सबै वडा कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था र सामुदायिक विद्यालयमा ब्रोडब्यान्ड इन्टरनेट जडान कार्य भइरहेको छ । डिजिटल नगर प्रोफाइल तयारी, घरनक्सा डिजिटाइजेसन गरी प्रविधिमार्फत नक्शापास गर्ने व्यवस्थाको

सुरुवात गरिएको छ । प्रविधिबाट छिटो र भरपर्दो सूचना उपलब्ध गराउने, अनलाइन घटना दर्ता गर्ने, स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूसँग साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेका छन् ।

२९. जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न पारिस्थितिकीय प्रणालीहरू संरक्षण गर्दै जीविकोपार्जन सुधार र वातावरण संरक्षण गर्न 'एक वडा, एक पुनर्भरण पोखरी' निर्माण गर्ने कार्यक्रम सुरुवात गरिएको छ । जलवायुजन्य प्रकोप न्यूनीकरणका लागि योजना तयारी अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
३०. विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै वारुणयन्त्रलाई प्रभावकारी सञ्चालनको व्यवस्था मिलाइएको छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित आवश्यक नीति, योजना तथा कानूनहरू निर्माण भएका छन् । विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषको स्थापना र परिचालन, खुला क्षेत्र पहिचान, कार्यालयमा आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रको स्थापना, चरिकोट बजारमा आगलागीजन्य जोखिम न्यूनीकरण गर्न फायर हाइड्रेन्ट निर्माण गरिएको छ । त्यसैगरी विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि समुदायस्तरमा तालिम कार्यक्रम सञ्चालन गरी सामुदायिक आपत्कालीन प्रतिकार्य टोली तयार गरिएको छ ।
३१. नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा सेवाग्राहीमैत्री र प्रविधिमैत्री बनाई सुशासनको प्रत्याभूति दिन सङ्गठन संरचना, दरबन्दी र कार्यविवरण यकिन गर्नुपर्ने भएकोले सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण अध्ययन प्रतिवेदन २०७७ तयार गरिएको छ । संस्थागत क्षमता विकास योजना तयार गरी जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूका लागि आवश्यकतामा आधारित तालिम कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएका छन् ।
३२. यस नगरपालिकाको वडा नं. १, २, ३, ४, ६, ७ र ८ का वडा कार्यालयहरू आफ्नै र सार्वजनिक भवनबाट सञ्चालन भई सेवा प्रवाह गरिएको छ ।
३३. आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र बिक्रीको आधार र दायरा अभू फराकिलो, सहज र सरलीकृत गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गरिएको छ । करदाताहरूको कर तिर्ने क्षमता र कोरोना भाइरस संक्रमणलाई मध्यनजर गर्दै कर सहभागितामा उल्लेखनीय वृद्धि गराउन करका दरहरूमा वृद्धि नगरी सहूलियत दिने नीति लिइएको छ । साथै आन्तरिक स्रोत परिचालन अध्ययन प्रतिवेदन २०७७ को कार्यान्वयन गरिएको छ ।
३४. सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाइएको छ । खर्चको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि सङ्घ, प्रदेश र नगरपालिकाको आर्थिक ऐन नियमहरूको पूर्ण पालना गर्ने संयन्त्र विकास गरिएको छ । स्थानीय सञ्चित कोष सञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरूपता र मितव्ययिता कायम गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली र सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोगमा ल्याइएको छ ।
३५. नगरपालिकाबाट कार्यक्रम/आयोजनाको वार्षिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिएको छ । वार्षिक समीक्षा, आयोजनाहरूको नियमित अनुगमन गरी विकास निर्माण कार्यमा वित्तीय अनुशासन कायम गरिएको छ ।
३६. न्यायिक समितिबाट मुद्दा मामिलाहरूको सुनुवाइ, सहजीकरण र फैसला गर्ने कार्य नियमित रूपमा गरिएको छ । वडास्तरमा मेलमिलापकर्ताहरूबाट विवादको मेलमिलाप गराइएको छ । साथै मेलमिलापकर्ताहरूको क्षमता विकास र अध्ययन भ्रमण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिएको छ ।

३७. विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित नीति, योजना र कानूनहरूको सङ्गालो **विपद् व्यवस्थापन दस्तावेज-२०७८**, गन्तव्य भीमेश्वर, विकासमा भीमेश्वर, जनप्रतिनिधिका पाँच वर्ष, कर सचेतना पुस्तिका जस्ता पुस्तक प्रकाशन गरिएका छन् ।
३८. समृद्ध नगर निर्माणका लागि नगरपालिकाबाट नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकारसँग समन्वय र सहकार्य गरिएको छ । त्यसैगरी संयुक्त राष्ट्रसङ्घीय विकास कार्यक्रम, द एसिया फाउन्डेसन, अमेरिकन सहयोग नियोग अन्तर्गत तयार नेपाल परियोजना लगायत अन्तर्राष्ट्रिय दातृ निकाय, सहकारी र गैरसरकारी संस्था, निजी क्षेत्र र सहकारी संस्थासँगसमेत सहकार्य गरिएको छ ।
३९. अब म आर्थिक वर्ष २०७९/८० को नीति तथा कार्यक्रम यस सभासमक्ष प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्युहरू,

४०. **आर्थिक विकास** : नगरवासीको समृद्धिसँग जोडिएको आर्थिक विकास क्षेत्रलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै यस क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूमा बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रमहरूसमेत तर्जुमा गरिने छ ।
४१. **कृषि** : **व्यावसायिक कृषि, आधुनिक प्रविधि; कृषिमा लगानी नगरको समृद्धि** भन्ने सोचका साथ किसानको समृद्धिको लागि कृषिमा आत्मनिर्भरता र व्यावसायीकरणका लागि कृषिमा विशिष्टीकरण र आधुनिकीकरणको नीति लिइने छ । कृषि औजार तथा उपकरणमा साभेदारी गर्ने, सामूहिक तथा एकीकृत खेति पद्धतिका लागि प्रोत्साहन गरी कृषि पकेट क्षेत्र विकास गर्ने, बाली संरक्षण गर्ने, कृषि बजारीकरणका लागि कृषि उपज सङ्कलन, भण्डारण र प्रशोधन कार्य गर्नुको साथै हाट बजारको व्यवस्थापन गर्ने, कृषि उत्पादनको ढुवानीका लागि कृषि एम्बुलेन्सको अवधारणा अगाडि बढाउने, प्राङ्गारिक कृषि उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्ने, कृषि बिमा गरी यस क्षेत्रको जोखिम व्यवस्थापन गर्ने, कृषि फर्म दर्ता र सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । दलित महिलाहरूलाई कृषिमा व्यावसायिक बनाउन फर्म दर्तामा लाग्ने कर छुट गरिने छ । कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गर्न लगानी र उत्पादनको मापदण्डमा आधारित भई सहयोग तथा अनुदानका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । **‘बाँझो जग्गा फुटाऔँ, खेती लगाऔँ**’ भन्ने अभियानका साथ कृषिलाई प्रवर्द्धन गरिने छ । किसानसँग किसानको सहकार्यमा भीमेश्वर नगर भन्ने अभियानकासाथ किसानहरूबिचको सञ्जालीकरण गरिने छ । कृषि प्राविधिक विद्यालयसँग समन्वय र सहकार्य गरी कृषिक्षेत्रको प्राविधिक जनशक्ति परिचालन गर्ने नीति लिइने छ । स्थानीय फूलमाला उत्पादनमा प्रोत्साहन कार्यक्रम मार्फत स्थानीय जनताको जीविकोपार्जनमा सहयोग पुऱ्याइने छ । कृषि भूमि सम्बन्धी आधारभूत तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अभिलेखीकरण गर्ने र नगर क्षेत्रभित्रका बाँझो जग्गामा उत्पादन सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त खेतीको लागि प्रोत्साहन गरिने छ ।
४२. **पशुविकास** : पशुजन्य उत्पादनमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउनुको साथै आय आर्जनको प्रमुख स्रोतको रूपमा विकास गरिने छ । व्यावसायिक पशुपालनलाई प्रोत्साहन गर्न मापदण्डमा आधारित रही लगानी र उत्पादनको आधारमा अनुदान र सहयोग प्रदान गर्ने, पशुपालनको पकेट क्षेत्र/उपक्षेत्र निर्धारण गरी व्यावसायिक पशुपालन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, पशुस्वास्थ्य जनशक्ति थप गरी तोकिएका पशुस्वास्थ्य सेवाहरू कृषकको गोठखोरमा नै निशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउने, समूह बनाई युवालाई पशुपालन क्षेत्रमा उत्प्रेरित गर्ने, अन्डा,

मासुको क्षेत्रमा नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउने, विशेषगरी दुध उत्पादनलाई प्रमुख पशुजन्य उत्पादनको प्राथमिकतामा राख्ने र याक तथा चोरी प्रजनन कार्यक्रम जस्ता क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछन ।

४३. **सिंचाई** : 'सबै जमिनमा सिंचाई पुऱ्याऔँ, बाँझो जमिनलाई उर्वर बनाऔँ' भन्ने मान्यताका साथ कृषियोग्य जमिनमा दिगो एवम् भरपर्दो सिंचाई सुविधा पुऱ्याउने नीति लिइने छ । कुलो सिंचाई, थोपा सिंचाई र पोखरी सिंचाई कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी सिंचित क्षेत्र विस्तार गरिने छ । बागमती प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा तामाकोसी लिफ्ट सिंचाई परियोजनालाई निरन्तरता दिइने छ । सिंचाईलाई कृषि क्षेत्रको आधारशीलाको रूपमा विकास गर्न ठूला सिंचाई आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी सङ्घ र प्रदेश सरकारसँगको समन्वय तथा साभेदारीमा ठुला सिंचाई आयोजना सञ्चालन गरिने छ ।
४४. **पर्यटन** : 'पर्यटक हाम्रा पाहुना : नगर समृद्धिको गहना' भन्ने मूल मर्मलाई आत्मसात गर्दै धार्मिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक र साहसिक पर्यटनको विकास गन्तव्यको रूपमा यस नगरपालिकालाई विकास गर्ने, पर्यटनमार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारी सिर्जना गर्ने नीति लिइने छ । सो नीति कार्यान्वयन गर्न पर्यटन गुरुयोजना तयार गरी कार्यान्वयन गरिने छ । दोलखा बजारलाई विश्व सम्पदा सूचीमा सूचीकृत गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ । भीमेश्वर नगरपालिकालाई पर्यटकीय गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, सूचना प्रविधि एवम् सूचना केन्द्रमार्फत प्रचार प्रसार गर्ने, पर्यटकको बसाइ अर्वाधि वृद्धि गर्ने, पर्यटन पूर्वाधार निर्माण तथा विकास गर्ने जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । 'आस्थासँग जोडौँ सम्पदालाई; पदमार्ग खोल्न पर्यटकलाई' भन्ने नाराका साथ विभिन्न संस्कृति र परम्परासँग सम्बन्धित सांस्कृतिक प्रदर्शनी र धार्मिक तथा पर्यटकीय पदमार्ग निर्माण कार्य सञ्चालन गरिने छ । पर्यटकलाई आकर्षित गर्न मेला तथा महोत्सव आयोजना गर्ने, स्काई वाक, बनिजजम्प जस्ता साहसिक खेल निर्माणको सम्भाव्यता अध्ययन गरी लगानीकर्ता खोजी गरिने छ । नगरपालिकालाई पर्यटकमैत्री बनाउन होटल व्यवसायी लगायतका सरोकारवालाहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा पर्यटक आतिथ्य, सत्कार र पर्यटकीय क्षेत्रहरूलाई समेटेी प्याकेजमा भ्रमण गराउने सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । चरिकोटको सातदोबाटो चोक बहुउद्देश्यीय भवन अगाडिको क्षेत्रमा रात्री बजार लाने व्यवस्था मिलाइने छ । रात समयमा पर्यटकका लागि सुरक्षित सहर बनाउनका निम्ती पर्याप्त मात्रामा सोलार सडक बत्ती, सिसी क्यामरा जडानको काम थालनी गरिने छ । नगरपालिकाको वडा नं. ९ स्थित डाङ्गुडेडाँडामा निर्माणाधीन अन्तर्राष्ट्रिय चलचित्र नगरी निर्माणको कार्यलाई प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँगको साभेदारीमा निरन्तरता दिइने छ । भीमेश्वर मन्दिर, कालिन्चोक मन्दिर र जनकपुरधामबिचको धार्मिक पर्यटकीय सर्किटमार्फत पर्यटन विकास गरिने छ । पर्यटन क्षेत्रमा रोजगार वृद्धि गर्न भीमेश्वर पर्यटन स्वरोजगार कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । पर्यटनमैत्री व्यवहार, पर्यटकीय गाइडलगायतका विषयमा होटलका कर्मचारी, सार्वजनिक यातायातका मजदुर लगायतलाई तालिम दिइने छ । त्यसका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ । तामाकोसी नदीमा जलपर्यटनको विकास गर्न अध्ययन गरिने छ ।
४५. **उद्योग, वाणिज्य र रोजगारी** : 'रोकौ विदेश जान; खोल्नै आफ्नै कारखाना' भन्ने नारालाई सार्थक गराउन सार्वजनिक निजी साभेदारी लगानी नीति लिइने छ । सम्भावित उद्यमीहरूको पहिचान गर्ने, उद्यमशीलता विकासका लागि उद्यमशीलता सम्मेलन गरी उद्यमी सिर्जना गरिने छ । वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका नगरवासीहरूलाई विदेशमा सिकेको सिपलाई उपयोग गरी उत्पादनमूलक कार्य गर्न सहयोग पुऱ्याइने छ । युवा रोजगारी अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । उद्योग वाणिज्य संघ, निजि क्षेत्रसँगको साभेदारीमा उद्योग व्यवसाय दर्ता, नवीकरण, कर सङ्कलन जस्ता अभियान सञ्चालन गरिनुका साथै कला, संस्कृति र कृषि तथा पशुपालनमा

आधारित उद्योगलाई प्रवर्द्धन गरिने छ । व्यवसाय सुरु गर्नका लागि सिप र प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराइने छ । नगरपालिकाको वडा नं. ७ भुलभुलेमा निर्माणाधीन औद्योगिकग्रामको निर्माण कार्यसम्पन्न गरी औद्योगिक वातावरण र अवसरको सिर्जना गरिने छ । गरिबी निवारणका लागि लघुउद्यम विकास कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम र सहरी शासकीय क्षमता विकास कार्यक्रममार्फत रोजगारी सिर्जना र पूर्वाधार विकास गरिने छ । नगरवासीका लागि उपभोग्य वस्तु नियमित आपूर्ति गराउने र अभाव हुन नदिने नीति लिइने छ । यसका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यमा सुपथ मूल्य पसल सञ्चालन गर्ने, नियमित बजार अनुगमन गरी आवश्यक सुधार गर्न लगाइने छ । उपभोक्ताको अधिकार सुनिश्चितता, सफा र स्वच्छ बजार कायम गरिने छ । भीमेश्वर नगरपालिका वडा नम्बर ९ को खरिदुङ्गा स्थित म्याग्नेसाइड उद्योगलाई पुनः सञ्चालनमा ल्याउनका लागि सङ्घ र प्रदेश सरकारसँग आवश्यक समन्वय र पहल गरिने छ ।

४६. **सहकारी र वित्तीय संस्था** : सहकारी क्षेत्रको बहुआयमिक योगदानलाई उच्च कदर गर्दै सहकारीसँगको साभेदारीमा नगरवासीको आय वृद्धि गर्ने र सार्वजनिक-सहकारी-समुदाय साभेदारी नमुनामा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइने छ । सहकारीले आफ्ना सदस्यहरूको वर्गीकरण गरी विपन्न र गरिब नगरवासीहरूका लागि विशेष सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न र सरल एवम् सहूलियतपूर्ण कर्जा प्रदान गर्न आवश्यक समन्वय र नियमन गरिने छ । लक्षित वर्गहरूका लागि बैङ्क तथा अन्य वित्तीय संस्थाहरूबाट सहूलियत कर्जा प्रदानका लागि सहकार्य र समन्वय गरिने छ ।
४७. **सामाजिक विकास** : नगरवासीको खुसीसँग जोडिएको सामाजिक विकास क्षेत्रलाई प्राथमिकता दिँदै यस क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरू बजेट विनियोजन गरी कार्यक्रमहरूसमेत तर्जुमा गरिने छ ।
४८. **शिक्षा** : विकासको आधारशिलाको रूपमा रहेको शिक्षा क्षेत्रको विकासमा सर्वोपरि जोड दिने नीति लिइने छ । 'नगरवासीको एउटै इच्छा; जीवनोपयोगी र व्यावहारिक शिक्षा' भन्ने नाराका साथ सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्ने, सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूलाई निःशुल्क पोसाक वितरण गर्ने, प्रविधिमा आधारित शिक्षण विधि अवलम्बन गर्ने, विद्यालय पूर्वाधार, बालमैत्री पूर्वाधार र शैक्षिक सामग्री व्यवस्था गर्ने, सिपमूलक, आयमूलक, प्राविधिक, व्यावसायिक र समावेशी शिक्षा जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइएको छ । लक्षित वर्गका विद्यार्थीहरूलाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनमा पहुँच विस्तारका लागि सहयोगका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । स्थानीय पाठ्यपुस्तक कार्यान्वयनमा ल्याई संस्कारयुक्त शिक्षामा जोड दिइने छ । नगरभित्रका माध्यमिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीसँग जनप्रतिनिधि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । बाल विकास केन्द्रका शिक्षक र विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई प्रोत्साहन गरिने छ । भीमेश्वर नगरपालिकालाई जिल्लाको शैक्षिक गन्तव्यको रूपमा विकास गर्न योजना बनाइ कार्यान्वयन गरिने छ । चरिकोटमा रहेको जिल्लाकै पहिलो गौरीशङ्कर बहुमुखी क्याम्पसको भौतिक सवलीकरण गरी विश्वविद्यालयका रूपमा स्थापना गर्न पहल गर्ने, कृषि प्राविधिक शिक्षालयलाई स्तरोन्नति गर्न पहल गर्ने र कालिन्चोक माविमा पठनपाठन भइरहेको तीन वर्सै डिप्लोमा इन सिभिल इन्जिनियरिङ र डिप्लोमा इन कम्प्युटर इन्जिनियरिङलाई स्तरोन्नति गरी इन्जिनियरिङ कलेज बनाउन पहल गरिने छ । नगरपालिकाले नमुना विद्यालय, हरित विद्यालय, नमुना कक्षाकोठा, बालक्रीडास्थल निर्माण गरी गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चित गराउँदै लैजाने नीति लिइने छ । नगरपालिका भित्रका स्वदेशबाट चिकित्साशास्त्रमा उच्चशिक्षा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीहरूका लागि प्रति व्यक्ति एक लाख रूपैयाँ प्रोत्साहनस्वरूप उपलब्ध गराउने नीतिलाई निरन्तरता दिइने छ ।

४९. **स्वास्थ्य** : नगरवासीलाई स्वस्थ बनाउन सर्वसुलभ, भरपर्दो र गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने र स्वास्थ्य सेवामा सबै नगरवासीको पहुँच सुनिश्चित गर्ने नीति लिइने छ । सुनौला १००० दिनका आमा र बच्चाको स्वास्थ्यमा सुधार ल्याउन पोषण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाइ संस्थागत सुत्केरी र समयमा नै जन्म दर्ता गराउन प्रोत्साहनस्वरूप सुत्केरी प्रोत्साहन भत्तालाई निरन्तरता दिइने, सुत्केरी हुन स्वास्थ्य संस्थासम्म आउने र दुर्घटनामा परी अस्पतालसम्म आउने बिरामीका लागि ५० प्रतिशत एम्बुलेन्स खर्च नगरपालिकाले बेहोरिने र सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रम मार्फत नवजात शिशुको स्वास्थ्य अवस्थाको अनुगमन गरिने छ । स्वास्थ्य संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण र सुधार गर्ने, स्वास्थ्य चौकीहरूमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीहरू र औषधीको व्यवस्था गर्ने, स्वास्थ्य चौकी नभएका वा स्वास्थ्य चौकीले समेट्न नसकेका नगरका क्षेत्रहरूमा शहरी स्वास्थ्य केन्द्रमार्फत स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गराउने, स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्न नसके जेष्ठ नागरिक र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई जेष्ठ नागरिक स्वास्थ्य परीक्षण कार्यक्रममार्फत सेवा उपलब्ध गराउने, सामुदायिक महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरू मार्फत समुदाय स्तरमा प्रभावकारी सेवा पुऱ्याउन परिचालन र प्रोत्साहन गरिने छ । विपन्न तथा गरिब नगरवासीका लागि स्वास्थ्यमा पहुँच सुनिश्चित गर्न आपतकालीन उपचार कोषको स्थापना गरिने, स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमलाई थप व्यवस्थित बनाइने, विद्यालय तहमा बालबालिकाको निशुल्क स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाइने, विभिन्न सङ्घ/संस्था समेतको साभेदारीमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने र किशोर किशोरी स्वास्थ्य शिक्षा विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । धुम्रपान, मद्यपान, लागुपदार्थ र दुर्व्यसनलाई न्यूनीकरण गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने तथा आयुर्वेद औषधालय र सरोकारवालाहरू मार्फत योगाभ्यास लगायतका कार्यक्रमको व्यवस्था मिलाइने छ । स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्रतिकारात्मक, प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र निरोधात्मक कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिइने छ । पशुपति चौलागाईँ स्मृति प्रादेशिक अस्पतालबाट विशिष्टीकृत तथा प्रभावकारी सेवा सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल, समन्वय र सहकार्य गरिने छ । पूर्ण खोप सुनिश्चिततालाई निरन्तरता दिइने छ ।
५०. **खानेपानी तथा सरसफाइ** : खानेपानी तथा सरसफाइलाई आधारभूत सेवाको रूपमा लिइने छ । सहरी क्षेत्रमा सहरी खानेपानी आयोजना र ग्रामीण क्षेत्रमा वडास्तरीय खानेपानी आयोजनामार्फत खानेपानीको दीर्घकालीन व्यवस्थापन गरिने छ । यसका लागि क्रमागत खानेपानी आयोजनाहरूको पूर्णता र नयाँ खानेपानी आयोजनाहरूको प्रस्ताव गरिने छ । खानेपानी वितरण प्रणालीलाई व्यवस्थित गरिने छ । सरसफाइ प्रवर्द्धनका लागि सार्वजनिक निजी साभेदारी कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । सहरी फोहोरलाई स्रोतमा नै छुट्ट्याई निर्माणाधीन सरसफाइ केन्द्रबाट फोहोरमैलाको वर्गीकरण, प्रशोधन र प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । टोल विकास संस्थाहरूसँगको सहकार्यमा विकास निर्माण तथा सरसफाइ कार्यलाई अगाडि बढाइने छ । 'मेरो सहर, सफा सहर' अभियान सञ्चालन गरिने छ । 'हाम्रो अभिभारा; घर घरमा धारा' भन्ने नाराका साथ 'एक घर एक धारा' कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । पिउन योग्य पानीको सहज पहुँच सबै नगरवासीहरूलाई पुऱ्याई पूर्ण सरसफाइको कार्यक्रमलाई अगाडि बढाइने छ । चरिकोट बजारमा ढल व्यवस्थापनको कार्यलाई पूर्णता प्रदान गरिने छ ।
५१. **भाषा संस्कृति तथा ललितकला संरक्षण र प्रवर्द्धन** : ऐतिहासिक तथा सांस्कृतिक नगरी द्वाल्खालगायत भीमेश्वरको सम्पदा बस्ती विकास र अन्य सांस्कृतिक पुरातात्विक विषयमा अध्ययन अनुसन्धान गरी विस्तृत कार्ययोजनाका आधारमा भाषा, लिपि, कला, संस्कृति, सम्पदा, धार्मिक स्थल आदि सांस्कृतिक धरोहरहरूको संरक्षण गर्ने नीति लिइने छ । भीमेश्वर मन्दिरलगायत अन्य मठमन्दिरहरूको व्यवस्थित रूपमा सञ्चालन गरिने छ । आदिवासी, जनजाति र दलित समुदायहरूको परम्परागत सिप र कलाको संरक्षण र संवर्द्धन गरिने छ । स्थानीय मठ, मन्दिर,

गुम्बा, चाडपर्व र जात्राको जगेर्ना तथा संवर्द्धन गरिने छ । भानु-विद्यापति साहित्य प्रतिष्ठानमार्फत नेपाली, मैथिली र अन्य स्थानीय भाषाको प्रवर्द्धन र जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र भीमेश्वर नगरपालिकाबिच सांस्कृतिक भगिनी सम्बन्ध सुमधुर बनाइने छ । कोटीहोमको व्यवस्थापनको लागि एकीकृत विकास गर्न पहल गरिने छ ।

५२. **खेलकुद तथा मनोरञ्जन** : खेलकुदमार्फत नगरपालिकाको पहिचान स्थापित गर्ने नीति अनुरूप 'एक वडा एक खेल मैदान' निरन्तरता दिइने छ । खेलाडीलाई प्रशिक्षण, क्षमता विकास र प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खेलकुद प्रतियोगिता सञ्चालन गर्नुका साथै खेलकुद प्रतियोगितामा नगरपालिकाको तर्फबाट सहभागी गराइने छ । नगरवासीका मनोरञ्जनसँग सम्बन्धित कार्यक्रममा साभेदारी गर्नुका साथै 'एक वडा एक पार्क' निर्माणलाई निरन्तरता दिइने छ ।
५३. **लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण** : लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरणको मर्मलाई आत्मसात् गर्दै महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र आर्थिक तथा सामाजिक रूपमा पछाडि परेका लक्षित वर्गहरूको आर्थिक सामाजिक सशक्तीकरण, मूल प्रवाहीकरण र सचेतीकरण गर्ने नीति कार्यान्वयन गरिने छ । साथै दलित र गैरदलित समुदायबिच अन्तर जातीय विवाह गर्ने दम्पतीलाई प्रोत्साहनस्वरूप पचास हजार प्रदान गरिने कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । महिला हिंसा विरुद्धको १६ दिवसीय अभियान लगायतका कार्यक्रमहरूमार्फत सामाजिक सचेतना अभिवृद्धि गरिने छ । लक्षित वर्गको सिप तथा क्षमता विकास, आयआर्जन र सहयोगका लागि कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । हिंसापीडित महिलाको सुरक्षाका लागि सुरक्षित आवास गृहको उपयुक्त प्रबन्ध मिलाइने छ । सामाजिक सुरक्षा भत्ता वडा केन्द्रहरूबाट बैङ्कमार्फत वितरण गर्ने व्यवस्था निरन्तरता दिइने छ । चालिस वर्षमाथिका विधुर/एकल पुरुष, अविवाहित /एकल महिला र 'ग' वर्गका अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि भत्ताको व्यवस्था गरिनेछ । महिला हिंसा, मानव बेचबिखन विरुद्धको अभियान तथा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । किशोर किशोरी तथा युवाहरूको सवाल पहिचान, योजना निर्माण र कार्यान्वयनमा युवा, महिला र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको अर्थपूर्ण सहभागिता सुनिश्चित गरिने छ ।
५४. **जेष्ठ नागरिक** : जेष्ठ नागरिकप्रति सम्मान गर्दै 'एक वडा एक जेष्ठ नागरिक आरोग्य केन्द्र' स्थापना गर्ने र जेष्ठ नागरिक भेटघाट र जेष्ठ नागरिकको घरदैलोमा पुगी नियमित स्वास्थ्य परीक्षण जस्ता जेष्ठ नागरिकसँग सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । जेष्ठ नागरिकहरूको अनुभव र सिकाइलाई पुस्ता हस्तान्तरणका लागि 'अर्ति पुर्खाको' जस्ता कार्यक्रमहरू वडा तहमा सञ्चालन गरिने छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

५५. **बालबालिका** : यस नगरपालिकालाई बागमती प्रदेशको पहिलो बालमैत्री नगर घोषणा गरिएको सन्दर्भमा यसको दिगोपनाका लागि रणनीति तथा लगानी योजनाअनुरूप कार्यक्रम सञ्चालन गरी बालमैत्री स्थानीय शासनको अवधारणालाई सुनिश्चित गर्दै लगिने छ । अभिभावक गुमाएका बालबालिकाहरूलाई प्रदान गरिदै आएको आर्थिक सहायतालाई निरन्तरता दिइने छ । बाल विवाह न्यूनीकरण गर्ने, बालश्रम निवारण गर्ने र सडकटमा परेका बालबालिकाहरूलाई संरक्षण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । बुबाआमा दुवै गुमाएका बालबालिकाहरूलाई नगरप्रमुख, उपप्रमुख, वडा अध्यक्ष, कार्यपालिका सदस्य र जनप्रतिनिधिहरूले

अभिभावकत्व ग्रहण गर्न प्रोत्साहन गरिने छ । बालबालिका र किशोर किशोरीहरूको स्वास्थ्य अवस्थामा सुधार गर्दै पोषणमैत्री नगरपालिका घोषणका लागि कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ ।

५६. **पूर्वाधार विकास** : नगरवासीको सहजताका लागि सम्बन्धित पूर्वाधार विकास क्षेत्रलाई उच्च महत्त्व दिँदै यस क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूमा बजेट विनियोजन गरिने छ ।
५७. **सडक तथा पुल** : विकासको मुख्य मेरुदण्डको रूपमा रहेको सडकको विस्तार गरी नगरवासीको जनजीवन सहज बनाउन सहयोग पुऱ्याइने छ । नगरपालिकाभित्रका सडकहरूको सूचना विवरण तयार गर्ने नामाङ्कन गर्ने, नगर सडक दीर्घकालीन योजना तयार गर्ने र नगर सडक गुर्योजना तर्जुमा गरी नगरपालिकामा व्यवस्थित सडक सञ्जाल विस्तार गरिने छ । मुख्य सडकहरूलाई बाह्रै महिना सञ्चालनमा ल्याउने गरी कालोपत्रेसम्मको स्तरोन्नति गर्ने, सडकको दायौं बायाँ वृक्षारोपणलाई प्रोत्साहन गर्ने, वातावरणमैत्री हरियाली सडक निर्माण गर्ने, सडक संरचना संरक्षणका लागि नाला निर्माण गर्ने, महत्त्वपूर्ण सडकहरूलाई कालोपत्रे गर्ने, सडक निर्माण मापदण्ड कडाइका साथ लागु गर्ने र सुरक्षित सडक निर्माण गर्ने, उपयुक्त स्थानमा सवारी बिसौनी निर्धारण गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । सडकको लगत तयार गर्ने र सडकले चर्चेको जग्गाको लगत कट्टा गर्ने कार्यक्रमको प्रारम्भ गरिने छ । लगत साभेदारीमा सहरी सडक स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । यातायात क्षेत्र व्यवस्थित गर्न बसपार्कका लागि विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी बसपार्क निर्माणमा पहल गरिने छ । वडा कार्यालयहरू जोड्ने सडकहरूको स्तरोन्नति तथा पुल निर्माण गरिने छ । नगरपालिकाभित्रका सडकहरू नियमित मर्मत सम्भारको व्यवस्था गरिने छ ।
५८. **भवन तथा सहरी विकास** : व्यवस्थित आवास भवन निर्माणका लागि भवन संहिताको पूर्ण पालना गराउने र योजनावद्ध सहरी पूर्वाधार विकास गर्ने नीति लिइने छ । नक्सापास कार्यलाई सफ्टवेयर मार्फत अनलाइन प्रणालीमा जोडी प्रविधिमा आधारित बनाइने छ । सहरी क्षेत्रमा सडक बत्ती व्यवस्था गर्ने, हरियाली प्रवर्द्धन गर्ने, नगरवासीहरूको सक्रियतामा घरअगाडि वृक्षारोपण र सरसफाइ, सडक आसपासमा वृक्षारोपण, सहरी क्षेत्रमा सडक पेटी निर्माण, सहरी सौन्दर्य र स्वच्छ सहर अभियान सञ्चालन गरिने छ । नगरपालिकाको वडा कार्यालय भवनहरू निर्माण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । क्रमागत योजनाहरू भीमेश्वर रङ्गशाला र कबर्डहेल जस्ता ठुला पूर्वाधार निर्माण आयोजनाहरूको निर्माण कार्य आर्थिक वर्ष २०७९/०८० भित्रै सम्पन्न गर्ने गरी बजेट विनियोजन गरिने छ । भीमेश्वर बहुउद्देश्यीय भवन निर्माणका निमित्त नगर विकास कोषसँगको सम्झौता अनुसार निर्माण सम्पन्न गर्ने गरी बजेटको व्यवस्था गरिने छ । चरिकोट बजारक्षेत्रमा रहेको सवारी पार्किङ समस्यालाई सामधान गर्नका लागि बहुतले पार्किङ भवन निर्माणको अध्ययन गरी विस्तृत परियोजना प्रतिवेदनसहित सङ्घ, प्रदेश र निजीक्षेत्रको समेत समन्वय, सहयोग र सहकार्यमा निर्माण गरिने छ । नगरपालिका क्षेत्रभित्र सरकारी संयन्त्रले चर्चेका तर उपभोगमा नल्याएका जग्गाहरू नगरपालिकाको स्वामित्वमा लिनको लागि पहल गरिने छ । भूकम्पले क्षति पुगेका र लाभग्राही सूचीमा समावेश नभएका घरपरिवारको पहिचान गरी पुनर्निर्माण प्राधिकरणमा समन्वयमा सूचीकरणका लागि पहल गरिने छ ।
५९. **ऊर्जा तथा जलविद्युत्** : **आधुनिक ऊर्जा** : **उज्यालो भीमेश्वर नगरपालिका** अभियानलाई मूर्त रूप दिन विभिन्न निकायसँगको सहकार्य साभेदारीमा वैकल्पिक ऊर्जाका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खाना पकाउने ग्याँस विस्थापित गरी विद्युतीय चुल्हो प्रयोगको लागि नगरवासीलाई प्रोत्साहित गर्दै लगिने छ । नगरभित्रका काठका विद्युतीय पोलहरूलाई क्रमशः विस्थापित गर्दै लगिने छ । जलविद्युत् आयोजनाहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी लगानीमैत्री वातावरण निर्माण गरी लगानीकर्ताहरूलाई आकर्षण गरिने छ ।
६०. **सूचना तथा सञ्चार प्रविधि** : सूचना तथा सञ्चार र प्रविधि क्षेत्रलाई व्यवस्थित विकास गरी नगरवासीलाई सूचना

तथा सञ्चार क्षेत्रमा सहज पहुँच वृद्धि गरिने छ । अनलाइन घटना दर्तालाई निरन्तरता, राजश्व अनलाइन भुक्तानी प्रणालीको स्थापना, डिजिटल नगर पार्श्वीचित्रको तथ्याङ्कलाई अद्यावधिक गरी नागरिकको पहुँच स्थापना, नेपाल दूरसञ्चार प्राविधिकरणसँगको सहकार्यमा सूचना हाइवे (अप्टिकल फाइबर) बिछ्याउने कार्यलाई पूरा गरी नगरपालिकाभित्रका सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, वडा कार्यालय लगायतमा इन्टरनेट जडान कार्य सम्पन्न गरिने छ । आयोजना व्यवस्थापन सूचना प्रणाली र योजना सफ्टवेयर प्रणाली विकास र कार्यान्वयन गरिने छ । स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूसँगको साभेदारीमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, साइबर अपराध न्यूनीकरणका लागि जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन र स्थानीय सञ्चार माध्यमहरूको प्रवर्द्धन गर्न सहयोग पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । सार्वजनिक स्थलमा निशुल्क वाइफाईको व्यवस्था गर्दै लगिने छ ।

६१. **वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन** : नगरवासीको जीवन संरक्षणसँग सम्बन्धित वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन क्षेत्रको सर्वोपरि महत्त्वलाई ध्यान दिई यस क्षेत्र अन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूलाई विकासमा मूल प्रवाहीकरण गर्न बजेट विनियोजन गरिने छ ।
६२. **वन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन अनुकूलन** : 'वातावरणमैत्री दिगो पूर्वाधार; समृद्ध नगरको बलियो आधार' भन्ने मान्यताका साथ पूर्वाधार निर्माण गरिने छ । जीवन पद्धति र समृद्धिको आधारका रूपमा रहेको वन र वातावरणको संरक्षण गर्ने नीति लिइने छ । सामुदायिक वन उपभोक्ता समूहहरूको क्षमता विकास गर्दै वनमा आधारित स्रोतको समुचित प्रयोग गर्दै वनको हैसियत सुधार गरी जीवनस्तरसँग जोड्ने, वैज्ञानिक वन व्यवस्थापन गर्दै जैविक विविधतायुक्त वन विकास गर्ने, सामुदायिक वन व्यवस्थित गर्ने, आवश्यक नियमन गर्ने, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरू र सामुदायिक वन उपभोक्ता महासङ्घसँगको सहकार्यमा वन पैदावारमा आधारित व्यावसायिक खेती तथा उद्यम सञ्चालन गरी आयआर्जन गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । 'एक वडा, एक पुनर्भरण पोखरी निर्माण' गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ । वातावरण संरक्षणका कार्यक्रम सञ्चालन गरी जलवायु परिवर्तनका प्रतिकूल असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न जलवायु परिवर्तन अनुकूलन योजना बनाइ पारिस्थितिकीय प्रणालीहरू संरक्षण गर्दै जीविकोपार्जन सुधार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६३. **विपद् व्यवस्थापन** : नगरमा विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकता दिने नीति लिइने छ । नगरपालिकाको वारुणयन्त्रलाई प्रभावकारी सञ्चालनको व्यवस्था गरिने छ । व्यावसायिक घर, संस्थागत भवन र पसलहरूमा आगो निभाउने ग्याँस राख्न लगाइने छ । नदी कटान नियन्त्रण र पहिरो नियन्त्रण गर्ने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी परिचालन गरिने, विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी लागु गर्ने, खुला क्षेत्र पहिचान भएका स्थानमा आवश्यक पूर्वाधार विकास गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । विपद् व्यवस्थापनमा स्थानीय सरकारको पहिलो उपस्थिति हुने र वडा तहमा नै विपद् व्यवस्थापन बन्दोवस्तका सामग्रीहरू भण्डारण गरी आवश्यकताको आधारमा तत्काल वितरणको व्यवस्था मिलाइने छ । समुदायमा आधारित प्रतिकार्य टोली परिचालनमार्फत विपद् व्यवस्थापन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । विपद् व्यवस्थापनका लागि नगरपालिकाको कार्यालयमा स्थापना गरिएको आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रबाट विपद् व्यवस्थापनका कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाइने छ । विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि वर्षा तथा तापक्रम मापन केन्द्र स्थापना र टोल फ्रि नम्बर सेवा वा हटलाइन सेवालाई सुचारु गरिने छ । विभिन्न खाले विपद्बाट पीडित परिवारका लागि अस्थायी आवास निर्माण गरिने छ । जोखिम संवेदनशील भू-उपयोग योजनालाई क्रमशः कार्यान्वयन गर्दै लगिने छ ।
६४. **सुशासन तथा संस्थागत विकास** : नगरवासीलाई गुणस्तरीय सेवा प्रवाह गर्न सुशासन तथा संस्थागत विकास क्षेत्रअन्तर्गतका उपक्षेत्रहरूलाई आवश्यक बजेट विनियोजन गरिने छ ।

६५. **सङ्गठन तथा संस्थागत क्षमता विकास र सुशासन** : स्थानीय सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन सङ्गठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण प्रतिवेदन २०७७ अनुसार दरवन्दी यकिन तथा सङ्गठनात्मक संरचना अद्यावधिक, कर्मचारीहरूको कार्यविवरण यकिन र कार्यसम्पादन सम्झौता गरी कर्मचारीलाई कार्यसम्पादनमा जवाफदेही बनाइने छ । जनप्रतिनिधि र कर्मचारीहरूको क्षमता विकासका लागि क्षमता विकास योजना अद्यावधिक गरी आवश्यकतामा आधारित तालिम र अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । कार्यालयका कर्मचारीहरूलाई योगदानमा आधारित सामाजिक सुरक्षा र बिमा कार्यक्रममा आबद्ध गरिने छ । कर्मचारी कल्याणकोषमा आवश्यक बजेट व्यवस्थालाई निरन्तरता दिइने छ । नागरिकको नजिकको सरकारको रूपमा रहेको वडा कार्यालयको सेवा प्रवाहलाई नागरिक मैत्री बनाउन प्रत्येक वडालाई प्रविधिमैत्री र नागरिक मैत्री बनाउने, कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गर्ने र वडा कार्यालय भवन नभएका वडामा वडा कार्यालय भवन निर्माणमा प्राथमिकता दिइने छ ।
६६. **नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण तथा सामाजिक उत्तरदायित्व** : नगरपालिकाको सेवा प्रवाहमा सेवाग्राहीमैत्री र प्रविधिमैत्री बनाई सुशासनको प्रत्याभूति दिइने छ । नगरवासीहरूलाई सेवा प्रवाह सम्बन्धमा सहज गुनासो गर्न सक्ने र यथाशीघ्र गुनासो सुनुवाई गर्ने संयन्त्र विकास गरी प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिने छ । नागरिक सर्वेक्षणमार्फत सेवा प्रवाहको सन्तुष्टि मापन गरी सेवा प्रवाहमा देखिएका गुनासोहरूलाई समयमा नै सम्बोधन गरिने छ । सार्वजनिक सेवालाई प्रभावकारी रूपमा प्रदान गर्न सार्वजनिक परीक्षण, सामाजिक परीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई जस्ता कार्यक्रमलाई नियमित रूपमा सञ्चालन गरिने छ । नगरसभा र नगरकार्यपालिकाको निर्णयहरू, कानूनहरू र सूचनाहरू नगरपालिकाको वेबसाइटमार्फत सार्वजनिक गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइ नागरिकको सूचनाको हक प्रत्याभूत गरिने छ ।
६७. **न्यायमा पहुँच र सामाजिक न्याय** : न्यायिक समितिबाट मुद्दा मामिलाहरूको सुनुवाई, सहजीकरण र फैसला गर्ने कार्य नियमित रूपमा गरिने छ । न्यायिक समितिका सबै गतिविधिहरूलाई डिजिटाइजेसन गरी अभिलेख राखिने छ । वडास्तरमा मेलमिलापकर्ताहरूमार्फत विवाद सहजीकरण गरिने छ । मेलमिलापकर्ताको क्षमता विकासका कार्यक्रमहरूलाई सञ्चालन गरिने छ ।
६८. **आयोजना कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन** : नगरपालिकाबाट कार्यक्रम/आयोजनाको वार्षिक कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गरिने छ । कार्यक्रम आयोजनाहरूको गुणस्तरको सुनिश्चितताका लागि अनुगमन कार्यलाई प्रभावकारी बनाइने छ । अनुगमनबाट दिइएका सुझावको आधारमा सुधार गर्ने र अनुगमन प्रतिवेदन र कार्यसम्पादनको आधारमा भुक्तानीको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ । आयोजनाहरूको नतिजामुखी अनुगमन प्रणालीको सुरुवात गरिने छ । आयोजना कार्यान्वयनको सन्दर्भमा देखिएका बाधा अवरोधलाई अनुगमन गरी यथाशीघ्र समाधान गरिने छ । कार्यक्रम आयोजनाहरूको आन्तरिक र बाह्य पक्षहरूबाट मूल्याङ्कनको व्यवस्था मिलाइने छ ।
६९. **राजस्व परिचालन** : नगरपालिकाबाट आन्तरिक राजस्व वृद्धि गर्न स्थानीय सरकारको वित्तीय अधिकार क्षेत्रभित्रका कर, सेवाशुल्क, दस्तुर र बिक्रीको आधार र दायरा अभि फराकिलो, सहज र सरलीकृत गर्दै प्रगतिशील राजस्व प्रणाली अवलम्बन गरिने छ । करदाताहरूको कर तिर्ने क्षमता मध्यनजर गर्दै कर सहभागितामा उल्लेखनीय वृद्धि गराउन आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/०८० का लागि करका दायराहरू फराकिलो पारिने छ । बढ्दो विकास खर्चलाई मध्यनजर गर्दै केही करका दरहरूमा सामान्य वृद्धि गरिने छ । करदाताको उत्साहजनक सहभागितामा कर सङ्कलन गर्नका लागि करदाता शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । नगरवासीहरूको योगदानबाट सङ्कलित करलाई पुँजी सिर्जना हुने गरी लगानी गरिने छ ।

७०. **वित्तीय व्यवस्थापन, नियन्त्रण, अनुशासन र लेखापरीक्षण** : सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र औचित्यपूर्ण बनाइने छ । खर्चको प्रभावकारिता वृद्धिका लागि सङ्घ, प्रदेश र नगरपालिकाको आर्थिक ऐन नियमहरूको पूर्ण पालना गर्ने संयन्त्र विकास गरिने छ । स्थानीय सञ्चित कोष सञ्चालन र व्यवस्थापनमा एकरूपता र मितव्ययिता कायम गर्न स्थानीय सञ्चित कोष व्यवस्थापन प्रणाली प्रयोगलाई निरन्तरता दिइने छ । विकास निर्माण कार्यमा वित्तीय अनुशासन कायम गरिने छ । आन्तरिक लेखापरीक्षण र आन्तरिक नियन्त्रण प्रभावकारी बनाइने छ । अन्तिम लेखपरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेखित सुझावहरूको पालना गरी बेरुजु न्यूनीकरण र फछ्यौट तथा सम्परीक्षणलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
७१. **तथ्याङ्क सङ्कलन र अभिलेख व्यवस्थापन** : क्षेत्रगत र खण्डीकृत तथ्याङ्कहरूको आवधिक रूपमा सङ्कलन र अद्यावधिक गरिने छ । योजना तर्जुमा गर्दा तथ्याङ्क र सूचनाहरूलाई आधार लिइने छ । महत्त्वपूर्ण दस्तावेजहरूको संरक्षण र अभिलेखीकरणलाई व्यवस्थित बनाउन अभिलेख तथा सूचना केन्द्र स्थापना गरिने छ । साथै अभिलेखहरूको डिजिटाइजेसन गर्दै लगिने छ ।
७२. **संस्थागत समन्वय** : समृद्ध नगर निर्माणका लागि नगरपालिकाले नेपाल सरकार, बागमती प्रदेश सरकार, अन्तरपालिका भगिनी सम्बन्ध, निजी क्षेत्र, सहकारी संस्था, गैरसरकारी क्षेत्रसँगको समन्वय र सहकार्यलाई प्रमुख रणनीतिको रूपमा लिइने छ । यसअघि भगिनी सम्बन्ध स्थापित भएका ललितपुर महानगरपालिका, जनकपुरधाम उपमहानगरपालिका र जिरी नगरपालिकासँगको सम्बन्ध प्रगाढ बनाई आपसी असल अनुभवको आदनप्रदान गरिने छ । नगरको समृद्धि र विकासका लागि विकास साभेदारका रूपमा सरकारी कार्यालय, राष्ट्रिय निकाय, द एसिया फाउन्डेसन, तयार नेपाल लगायत अन्तर्राष्ट्रिय तथा राष्ट्रिय दातृ निकाय, सहकारी र गैरसरकारी संस्थालाई सहकार्यको लागि आमन्त्रण गरिने छ । संघ संस्था लगानी मैत्री वातावरण बनाई विकास साभेदारसँग सह-लगानी र सहकार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
७३. **दिगो विकास लक्ष्य** : दिगो विकास लक्ष्यहरूलाई स्थानीयकरण गर्ने सम्बन्धी नीति, कार्यक्रम तथा कार्ययोजना बनाई नेपाल सरकारले सन् २०३० सम्ममा पूरा गर्नुपर्ने दिगो विकास लक्ष्यका सूचकहरू हासिल गर्नेतर्फ यस नगरपालिकाको कार्यक्रमहरू परिलक्षित गरिने छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा, आर्थिक वर्ष २०७९/०८० को भीमेश्वर नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा कार्यमा महत्त्वपूर्ण सुझाव प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूप्रति हार्दिक कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

कमला बस्नेत

नगर उपप्रमुख

९ असार, २०७९